

TUBA Danmark
Vesterbrogade 69, 1. sal tv.
1620 København V
E-mail tuba@tuba.dk
www.tuba.dk

Potentielle økonomiske effekter af TUBAs indsatser

Både fra statslig side og i stadig flere kommuner er der stigende opmærksomhed på, hvordan vi som samfund investerer i det sociale område, og hvad effekten er af sociale investeringer, både for den enkelte og for samfundet.

TUBA måler og dokumenterer systematisk effekten af sine faglige indsatser og har en målbar høj effekt i forhold de unges trivsel og robusthed.

For samtidig at skabe synlighed om de samfundsøkonomiske effekter af at hjælpe unge i TUBAs målgruppe, har TUBA med bistand fra konsulentfirmaet Ernst & Young belyst de økonomiske omkostninger ved forskellige samfundsmæssige indsatser for TUBAs målgruppe, der er unge i alderen 14-35 år med senfølger efter opvæksten i en familie med alkohol- eller stofmisbrug.

Denne undersøgelse giver et styrket grundlaget for at vurdere mulige økonomiske effekter af TUBAs indsatser. Det er generelt en vanskelig øvelse at beregne samfundsøkonomiske effekter af sociale indsatser, men undersøgelsen sandsynliggør samfundsøkonomiske besparelser på en række områder i relation til TUBAs målgruppe.

Et eksempel på sandsynlige samfundsøkonomiske besparelser

Der er væsentlige indikationer på, at behandling i TUBA kan føre til lavere udgifter til fx kontakthjælp, førtidspension eller uddannelseshjælp for TUBAs målgruppe, hvoraf 20 pct. er uden fuldtidsbeskæftigelse, herunder sygemeldte, invalidepensionister og personer i løntilskud og aktivering.

Således oplyser 73 pct. af de unge i TUBA, at deres evne til at gå på arbejde, i skole eller uddannelse er blevet forbedret eller meget forbedret, efter de er startet i TUBA.

Den kommunale budgetmæssige fordel for, hvorvidt en person er beskæftiget eller på fuld forsørgelse udgør ca. 95.000 kr. om året. Til sammenligning koster det i gennemsnit 15.000 kr. at få en udsat ung gennem et TUBA-forløb.

Fakta om effekter af de unge af behandling i TUBA

TUBA styrker udsatte unges robusthed og trivsel - og hjælper dem ind på en positiv livsbane.

Unge fra misbrugshjem har stor risiko for at ende på en negativ livsbane. 122.000 børn vokser op i familier med alkoholmisbrug og oplever derfor en øget risiko for udvikling af psykiske lidelser og misbrug, hvilket ofte fører til uddannelsesfrafald og ringe tilknytning til arbejdsmarkedet

Kursen mod en negativ livsbane kan ændres ved at styrke de unges trivsel og personlige robusthed. Kombinationen af øget trivsel og robusthed er direkte forbundet med udsatte unges evne til at styrke deres selvværd og mentale sundhed, så de fastholdes i uddannelse og arbejde.

TUBAs aktiviteter sætter fokus på dette ved at tilbyde rådgivning, dialog og samvær for udsatte unge. I 2016 hjalp TUBA ca. 3.000 udsatte unge med rådgivning og terapi for at styrke deres trivsel og robusthed.

De positive effekter af TUBAs arbejde er klare, når de unge selv vurderer det:

- 91 pct. af de unge oplever at få et meget forbedret eller noget forbedret forhold til sig selv i den tid, de har været tilknyttet TUBA.
- 92 pct. af de unge siger, at de er blevet bedre eller meget bedre til at håndtere egne problemer
- 73 pct. af de unge oplyser, at deres evne til at gå på arbejde, i skole eller uddannelse er blevet forbedret eller meget forbedret, efter de er startet i TUBA.

Udover de unges egne oplevelser af forandring anvender TUBA systematisk en række internationale, validerede skalaer til at vurdere effekten af sine indsatser. Gennem før- og eftermålinger dokumenterer TUBA både den unges belastninger og effekten af indsatserne, og TUBA kan på den baggrund dokumentere, at effekten af TUBAs arbejde med at hjælpe de unge til bedre trivsel og lavere belastningsniveau er målbart høj.

Hvad viser undersøgelsen?

Undersøgelsen opstiller en business case, der sandsynliggør en samfundsøkonomisk gevinst som følge af, at TUBAs forløb sikrer udsatte unge en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet.

- Det koster 15.000 kr. i gennemsnit at få en udsat ung igennem et TUBA-forløb.
- For en kommune udgør den budgetmæssige fordel, for hvorvidt en person er beskæftiget eller på fuld forsørgelse alene ca. 95.000 kr. om året. Herudover er der en række yderligere omkostninger forbundet med at være udsat, som TUBA ligeledes kan afhjælpe.

- Hvis blot en ud af seks udsatte unge i et TUBA-forløb går fra ledighed til beskæftigelse eller undgår at blive ledig efter fx endt uddannelse, vil projektet være bæredygtigt i løbet af et år.

At den unge får en stærkere tilknytning til arbejdsmarkedet, er dog kun en af flere mulige positive samfundsøkonomiske effekter af TUBAs indsatser. De unges udfordringer er ofte af kompleks natur og kan medføre samfundsøkonomiske omkostninger, der knytter sig til sundhedsmæssige eller sociale indsatser.

Effekter af TUBAs arbejde på de unge forbedrede trivsel og robusthed vil sandsynligvis medføre økonomiske besparelser på omkostninger til sociale indsatser (fx botilbud og forebyggende indsatser), sundhedsindsatser (fx psykolog- eller psykiatribehandling) eller beskæftigelsesindsatser (fx vejledning og opkvalificering).

Endelig kan TUBAs behandling have en præventiv effekt på de unges fremtidige livsbaner i forhold til alkoholforbrug, vold, mistro, angst og depression. På baggrund af estimerede udgifter inden for disse områder er der indikationer på mulige besparelser ved at undgå mere langsigtede negative samfundsøkonomiske omkostninger i relation til TUBAs målgruppe¹.

Overforbrug af alkohol:

- 39 pct. af TUBAs målgruppe vurderer, at deres mor har haft et problematisk forhold til alkohol, mens det for fædre udgør 63 pct. af målgruppen. Omtrent en tredjedel af børn, der er vokset op i et hjem med alkohol- eller stofmisbrug udvikler selv et tilsvarende misbrug. Det estimeres, at det samlede danske overforbrug af alkohol koster samfundet 13 mia. kr. årligt, hvoraf de kommunale meromkostninger udgør 3,5 mia. kr.

Fysisk og psykisk vold i hjemmet:

- 44 pct. af TUBAs målgruppe har oplevet fysisk vold eller trusler om fysisk vold i hjemmet i deres barndom. Når børn oplever vold i familien, er merudgiften fra barnet er 0-15 år på ca. 200.000 kr.
- 14 pct. af TUBAs målgruppe har forsøgt at begå selvmord. Behandling og pleje af selvmordsforsøg koster årligt ca. 200 mio. kr. Selvmord og selvskaade er årligt skyld i 140.000 ekstra lægebesøg.

Psykisk mistro, angst og depression.

- 56 pct. af de unge, der begynder i TUBA, har symptomer på PTSD, og løbende undersøgelser viser, at 58 pct. har symptomer på depression. Angst og depression koster årligt samfundet 13,9 mia. kr.

¹ Kilder: "Samfundsøkonomiske omkostninger forbundet med alkoholoverforbrug", Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning, 2014. "Kommunale omkostninger forbundet med overforbrug af alkohol, nr. 3", Sundhedsstyrelsen 2017. "Forskere konkluderer: Selvmord koster samfundet milliarder", Kristeligt Dagblad, 2017. "Samfundsøkonomiske omkostninger", Lev uden vold. "Børn, der oplever vold i familien", SFI Det Nationale Forskningscenter For Velfærd, 2017